

Nr 35.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda hemställan om anslag till Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition (IX ht p. 60, s. 141—144) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet anvisa ett anslag av 504 900 kronor, innefattande medelsanvisning med oförändrat belopp.

I samband härmed har jordbruksutskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 40 av herr *Larsson, Sigfrid*, och herr *Nilsson, Bror*, likalydande med II: 54 av herr *Hansson* i Önnarp *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag besluta, att 2 § a) och b) kungörelsen den 2 juni 1950 (nr 501) angående statsbidrag till kontrollföreningsverksamheten m. m., skall ändras på sådant sätt, att statsbidrag för utlämnande av bidrag till kontrollförening må, där lantbruksstyrelsen på därom av hushållningssällskap gjord framställning sådant medger, utgå utan hinder därav att i nämnda paragraf under a) och b) omförmälda bestämmelser av mjölkens mängd och fetthalt m. m. verkställs mer än tolv gånger årligen; samt

2) I: 263 av herr *Wehtje* och II: 329, likalydande, av herrar *Nilsson* i Svalöv och *Nilsson* i Bästekille, vari hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville vidtaga sådana åtgärder, att lantbruksstyrelsen, då särskilda skäl därtill föreligger, bemyndigas medge att bestämning av mjölkens mängd och fetthalt m. m. må utan hinder av bestämmelserna i kungörelsen den 2 juni 1950 (nr 501) verkställas mer än 12 gånger om året.

Beträffande de skäl, som åberopats i motionerna, torde utskottet få hänvisa till dessa.

Lantbruksstyrelsen har i sina anslagsäskanden hemställt att anslaget skall minskas med 80 300 kronor till 424 600 kronor. Beräkningen innefattar å ena sidan en uppräknings av anslaget med 18 000 kronor för att medge ökad möjlighet att lokalt ordna lämpliga demonstrationsförsök på husdjurskötselns område. Å andra sidan innebär medelsberäkningen en minskning med sammanlagt 98 300 kronor. Minskningen är föranledd av att medel till överkontrollassistenter — vid bifall till styrelsens yrkande under hushållningssällskapens avlöningsanslag om inrättande av husdjursinstruktörer —

icke längre behöver anvisas under förevarande anslag. Slutligen föreslår styrelsen vissa ändringar i kungörelsen den 2 juni 1950 (nr 501) angående statsbidrag till kontrollföreningsverksamheten m. m. Såsom närmare motivering för sin framställning anför styrelsen bland annat följande.

Vid bifall till styrelsens förslag behöver såvitt angår kontrollnämndens verksamhet medel anvisas endast till kostnaderna för nämndens allmänna verksamhet såsom sammanträden, arvode åt sekreterare, expenser m. m. Dessa utgifter kan på grund av ökade rese- och traktamentskostnader beräknas komma att stiga något. Vidare finner styrelsen med hänsyn till de ansvarsfulla arbetsuppgifter, som åvilar kontrollnämnden, skäligt att nämndens ledamöter erhåller ersättning enligt gällande bestämmelser rörande kommittéarvodet. Styrelsen erinrar i detta sammanhang om att ordförande och ledamot i svinkontrollnämnden åtnjuter dagarvode enligt kommittékungörelsen samt i förekommande fall resekostnads- och traktamentsersättning enligt klass I A allmänna resereglementet.

Lantbruksstyrelsen föreslår, att 2 § a) och b) kungörelsen den 2 juni 1950 (nr 501) angående statsbidrag till kontrollföreningsverksamheten m. m. skall ändras på så sätt, att statsbidrag för utlämnande av bidrag till kontrollförening må, där styrelsen på därom av hushållningssällskapet gjord framställning sådant medgiver, utgå utan hinder av att i nämnda paragraf under a) och b) omförmälda bestämningar av mjölkens mängd och fetthalt m. m. verkställs mer än 12 gånger årligen. Till motivering för förslaget framhåller styrelsen, att många innehavare av större besättningar av ekonomiska skäl önskar en tätare kontroll än den i kungörelsen föreskrivna. I detta sammanhang anmäler styrelsen, att Malmöhus läns hushållningssällskap i skrivelse till styrelsen anmält, att vissa lokala kontrollföreningar inom sällskapets område vägrat ansluta sig till länets centrala kontrollförening, emedan föreningarna hyste den uppfattningen, att de i sådant fall skulle bli nödsakade att ändra kontrollperiodernas längd från 21 till 30 dagar, motsvarande 17 respektive 12 kontrolldygn per år. Styrelsen framhåller vidare, att av kungörelsen den 13 oktober 1950 (nr 530) angående befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln synes framgå, att i kungörelsen den 2 juni 1950 (nr 501) omförmäld A- och B-kontroll skall utgöra grund för den stambokföring och registrering av nötboskap, som avses i förstnämnda kungörelse. Den avkastning, som fordras för djurs införande i riksstambok över nötboskap, skall också enligt de regler styrelsen godkänt för ändamålet styrkas genom vid sådan kontroll framkomna resultat. I enlighet härmed skulle sådana kontrollresultat, vilka grundar sig på ett större eller mindre antal mjölk- och fettbestämningar för år än 12, icke kunna godtagas vid införande av djur i riksstambok över nötboskap. Slutligen framhålls, att det synes ofrånkomligt, att kontrollresultatens tillförlitlighet förbättras i samma mån som kontrolldagarnas antal ökas. En tätare kontroll kan i vissa fall även anses motiverad ur produktionsekonomisk synpunkt. Det synes därför angeläget att styrelsen, då särskilda skäl därtill föreligger, bemyndigas medge att bestämning av mjölkens mängd och fetthalt m. m. må utan hinder av bestämmelserna i kungörelsen den 2 juni 1950 (nr 501) verkställas mer än 12 gånger om året.

Vidare föreslår styrelsen, att i 8 § 3 mom. förenämnda kungörelse den 2 juni 1950 (nr 501) skall föreskrivas, att däri omförmäld berättelse skall ingivas till styrelsen före kalenderårets utgång eller vid samma tidpunkt, då ansökan om statsbidrag för nästföljande kalenderår, varom förmäles i 6 § samma kungörelse, skall ingivas till styrelsen.

Departementschefen har anfört följande.

»Såsom jag närmare kommer att anföra under hushållningssällskapens avlöningsanslag, är jag icke heller i år beredd att tillstyrka inrättandet av husdjursinstruktörsbefattningar hos sällskapen. Den centrala övervakningen av kontrollverksamheten torde sålunda böra fortgå i nuvarande form. Ej heller kan jag biträda förslaget om arvoden jämlikt kommittékungörelsen till kontrollnämndens ledamöter. Bidraget till verksamhetens övervakning m. m. bör därför utgå med oförändrat belopp. Jag anser mig icke heller kunna tillstyrka någon höjning av medelsanvisningen till demonstrationsförsök.

Lantbruksstyrelsen föreslår tillika vissa ändringar i kungörelsen den 2 juni 1950 (nr 501) angående statsbidrag till kontrollföreningsverksamheten m. m. Vad först angår förslaget att statsbidrag för utlämnande av bidrag till kontrollförening skall kunna utgå utan hinder av att bestämmelserna av mjölkens mängd och fetthalt verkställas mer än 12 gånger årligen, vill jag erinra om att riksdagens jordbruksutskott i sitt utlåtande nr 43 till 1950 års riksdag vid behandlingen av detta spörsmål särskilt framhöll vikten av att enhetlighet komme att råda beträffande antalet ordinarie kontrollbesök vid s. k. fullständig kontroll. Bland annat med anledning därav är jag icke beredd att tillstyrka detta förslag. Däremot vill jag tillstyrka den ändring i kungörelsen, vilken innebär, att berättelse över ifrågavarande verksamhet under nästföregående år skall ingivas till styrelsen före kalenderårets utgång eller vid samma tidpunkt, då ansökan om statsbidrag för nästföljande kalenderår skall ingivas. Därest sistnämnda förslag godtages, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderlig författningsändring.»

Utskottet. Beträffande medelsberäkningen under anslaget får utskottet till en början erinra om att utskottet i sitt denna dag avgivna utlåtande nr 34 förklarar sig icke nu kunna biträda det i motionerna I: 367 och II: 477 framställda yrkandet om inrättande av ett antal befattningar som husdjursinstruktör hos hushållningssällskapen. I likhet med departementschefen förordar utskottet således, att den centrala övervakningen skall fortgå i nuvarande former.

Vad angår förslaget att dagarvoden jämlikt kommittékungörelsen skall utgå till kontrollnämndens ledamöter anser utskottet skäligen att ifrågavarande ledamöter skall åtnjuta samma ersättning som ordförande och ledamot i svinkontrollnämnden. Utskottet tillstyrker sålunda förslaget. Enligt vad utskottet inhämtat rymmes kostnaderna härför inom den för kontrollnämndens verksamhet upptagna posten å 5 000 kronor. Någon uppräknings av anslaget blir alltså icke erforderlig.

Då Kungl. Maj:ts medelsberäkning i övrigt icke föranleder någon erinran från utskottets sida, förordar utskottet, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 504 900 kronor.

Såsom framgår av det föregående har lantbruksstyrelsen föreslagit sådan ändring i kungörelsen 1950:501 angående statsbidrag till kontroll-

föreningsverksamheten m. m., att statsbidrag för utlämnande av bidrag till kontrollförening må, då styrelsen på därom av hushållningssällskap gjord framställning sådant medgiver, utgå utan hinder av att i kungörelsen omförmälda bestämmingar av mjölkens mängd och fetthalt m. m. verkställes mer än 12 gånger årligen. Detta förslag har upptagits i motionerna I: 40 och II: 54 samt I: 263 och II: 329.

Med anledning härav vill utskottet erinra om att utskottet vid behandlingen av detta spörsmål i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1950: 43 uttalade, att i fråga om den fullständiga kontrollen särskilt borde iakttagas, att enhetlighet komme att råda beträffande antalet ordinarie kontrollbesök. Enligt utskottets mening bör denna regel gälla även i fortsättningen. Med hänsyn till att en alltför rigorös tillämpning av bestämmelsen visat sig utgöra hinder för anslutning av vissa lokala kontrollföreningar till länets centrala kontrollförening eller införande av djur i riksstambok över nötboskap, vill utskottet emellertid icke motsätta sig att — på sätt styrelsen och motionärerna förordat — undantag må kunna göras från regeln. Vidare har utskottet icke något att erinra mot den av Kungl. Maj:t tillstyrkta ändringen i kungörelsen.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vid bifall till vad utskottet föreslagit vidtaga erforderliga författningsändringar.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning till *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* å riksstaten för budgetåret 1954/55 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 504 900 kronor;

2) att riksdagen må med anledning av Kungl. Maj:ts framställning medgiva, att ersättning enligt kommittékungörelsen skall få utgå till ledamot i kontrollnämnden; samt

3) att riksdagen må, med anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 40 och II: 54 samt I: 263 och II: 329, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta företaga den ändring av 2 § a) och b) kungörelsen den 2 juni 1950 (nr 501) angående statsbidrag till kontrollföreningsverksamheten m. m., som utskottet förordat i det föregående.

Stockholm den 18 maj 1954.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 34.